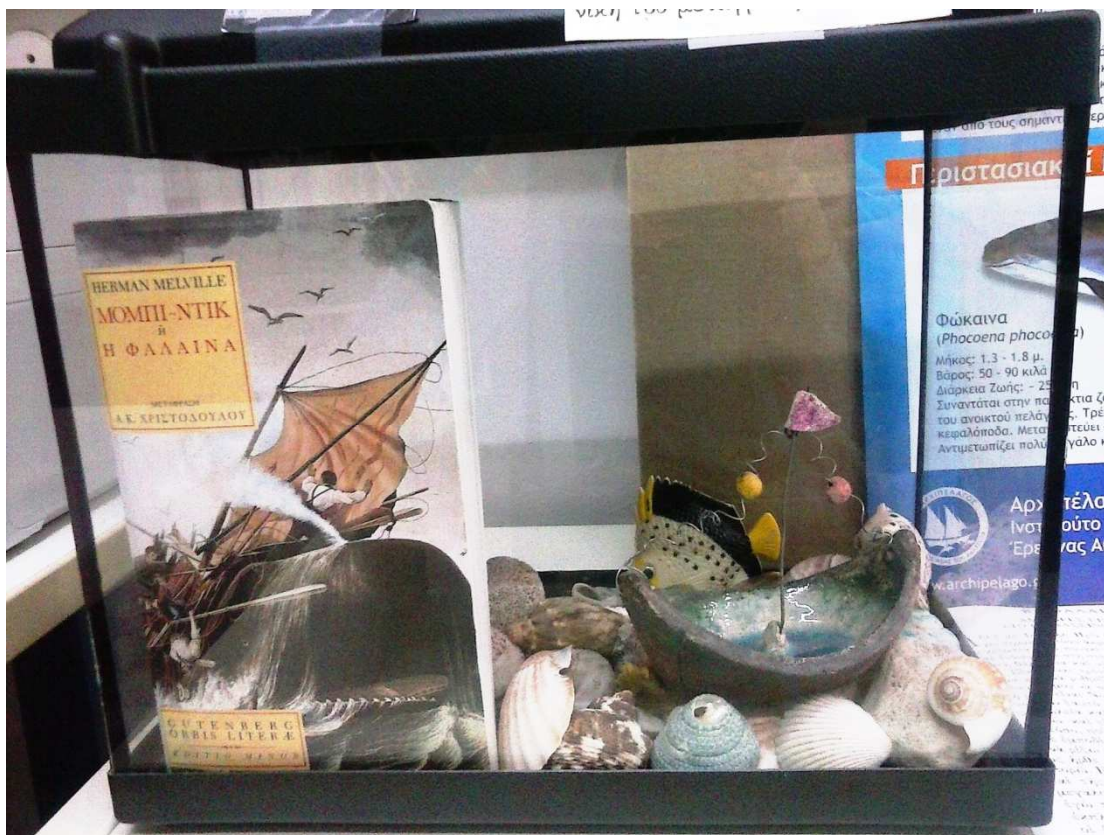
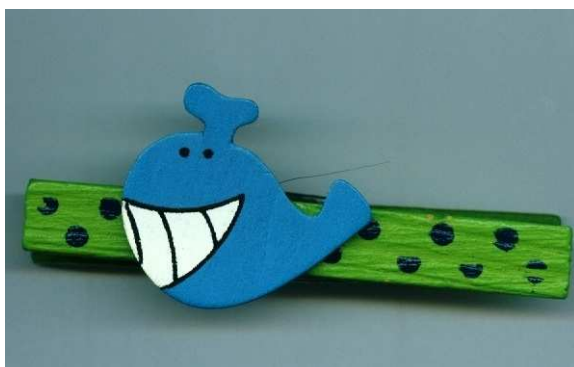

Δευτέρα 7/12 έως Παρασκευή 18/12 παρουσιάστηκε το μυθιστόρημα του Χέρμαν Μέλβιλ, *Μόμπι Ντικ*.

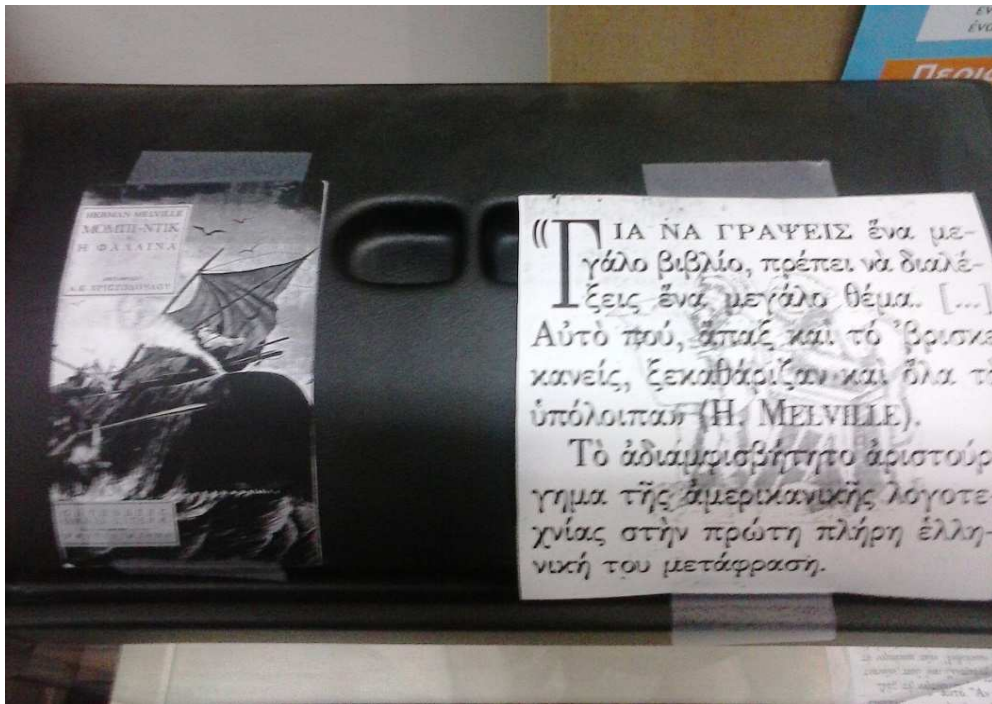

Το οποίο μιλάει για μια φάλαινα. Πού να βρεθεί φάλαινα στη Βιβλιοθήκη τώρα... Α, να μια φάλαινα – συνδετήρας! Τη σκανάρουμε;

ΔΕΝ είναι φωτογραφία! Είναι ο συνδετήρας κουκουλωμένος με το καπάκι του σκάνερ...

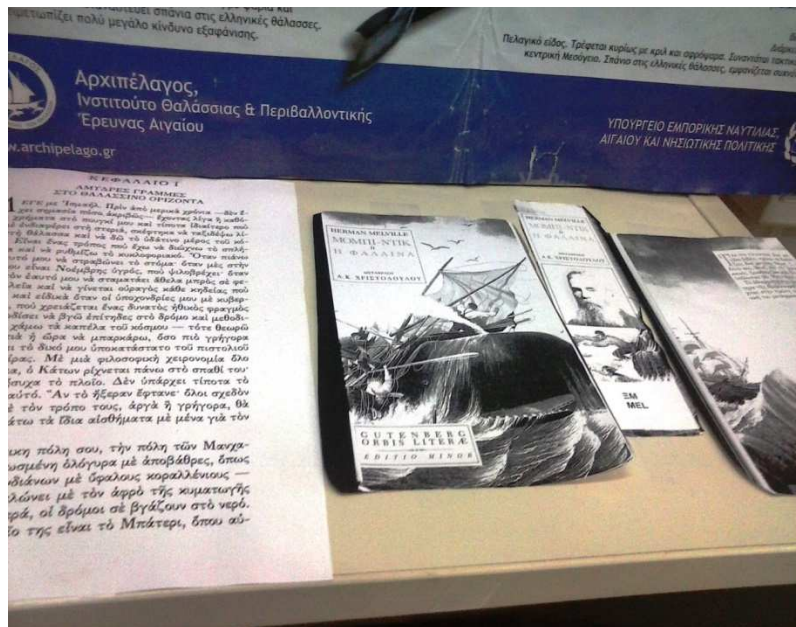
Το θέμα του βιβλίου είναι... α..., ε... μεγάλο.

Είναι και απειλούμενο, αλλά όχι την εποχή κατά την οποία γράφτηκε (1851).

Ιδιότητες τις οποίες μοιράζεται με το βιβλίο (μεγάλο και απειλούμενο να μείνει μισοδιαβασμένο λόγω της έκτασής του). Πολύ χοντρό βιβλίο. Δείτε τη ράχη του:

«Στην αργκό, το χοντρό βιβλίο λέγεται τούβλο.

Πόσο εύκολο είναι το τούβλο αυτό να γίνει ανάλαφρο σαν σύννεφο!»

Ντανιέλ Πενάκ

Και γιατί είναι τόσο εύκολο; Να γιατί:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΑΜΥΔΡΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ
ΣΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΟΡΙΖΟΝΤΑ

ΛΕΓΕ με Ίσμαήλ. Πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια —δὲν ἔχει σημασία πόσο ἀκριβῶς— ἔχοντας λίγα ἢ καθόλου χρήματα στὸ πουργί μου καὶ τίποτα ἰδιαιτέρο πού νὰ μὲ ἐνδιαφέρει στὴ στεριά, σκέφτηκα νὰ ταξιδέψω λίγο στὴ θάλασσα καὶ νὰ δῶ τὸ ὑδάτινο μέρος τοῦ κόσμου. Εἶναι ἕνας τρόπος πού ἔχω νὰ διώχνω τὸ σπλήνιασμα καὶ νὰ ρυθμίζω τὸ κυκλοφοριακό. Ὅταν πιάνω τὸν ἑαυτό μου νὰ στραβώνει τὸ στόμα· ὅταν μὲς στὴν ψυχὴ μου εἶναι Νοέμβρης ὑγρὸς, πού φιλοβρέχει· ὅταν πιάνω τὸν ἑαυτό μου νὰ σταματάει ἄθελα μπρὸς σὲ φερετροπωλεῖα καὶ νὰ γίνεται οὐραγὸς κάθε κηδεῖας πού συναντῶ· καὶ εἰδικὰ ὅταν οἱ ὑποχονδρίες μου μὲ κυβερνοῦν τόσο, πού χρειάζεται ἕνας δυνατὸς ἠθικὸς φραγμὸς νὰ μὲ ἐμποδίσει νὰ βγῶ ἐπίτηδες στὸ δρόμο καὶ μεθοδικὰ νὰ ρίξω χάμω τὰ καπέλα τοῦ κόσμου — τότε θεωρῶ πὼς ἦρθε πιά ἡ ὥρα νὰ μπαρκάρω, ὅσο πιὸ γρήγορα μπορῶ. Εἶναι τὸ δικό μου ὑποκατάστατο τοῦ πιστολιοῦ καὶ τῆς σφαίρας. Μὲ μιὰ φιλοσοφικὴ χειρονομία ὄλο μεγαλοπρέπεια, ὁ Κάτων ρίχνεται πάνω στὸ σπαθί του· ἐγὼ παίρνω ἡσυχὰ τὸ πλοῖο. Δὲν ὑπάρχει τίποτα τὸ ἐκπληκτικὸ σ' αὐτό. Ἄν τὸ ἤξεραν ἔφτανε· ὄλοι σχεδὸν οἱ ἄνθρωποι, μὲ τὸν τρόπο τους, ἀργὰ ἢ γρήγορα, θὰ ἔτρεφαν πάνω-κάτω τὰ ἴδια αἰσθήματα μὲ μένα γιὰ τὸν ὠκεανό.

Δὲς τὴ νησιώτικη πόλη σου, τὴν πόλη τῶν Μανχαντιανῶν, πού 'ναι ζωσμένη ὀλόγυρα μὲ ἀποβάθρες, ὅπως τὰ νησάκια τῶν Ἰνδιάνων μὲ ὕφαλους κοραλλένιους — τὸ ἐμπόριο τὴν κυκλώνει μὲ τὸν ἀφρὸ τῆς κυματωγῆς του. Δεξιὰ κι ἀριστερά, οἱ δρόμοι σὲ βγάζουν στὸ νερό. Τὸ πιὸ χαμηλὸ σημεῖο τῆς εἶναι τὸ Μπάτερι, ὅπου αὐ-

Πρόκειται για μια θαλασσινή περιπέτεια. Οι φάλαινες και η φαλινοθηρία. Και εκείνοι που την εξασκούν. Και ο καπετάνιος τους. Ο μονοπόδαρος κάπτεν Αχαάβ, που στη δίνη της εκδικητικής του μανίας για τον Μόμπι Ντικ, τη λευκή φάλαινα του Ειρηνικού, συμπαρασύρει στον όλεθρο το Πίκουοντ μαζί με ολόκληρο το πλήρωμα.

Είναι βέβαια και άλλα: Εθνογραφία, ανθρωπολογία, ψυχολογία, θεολογία - πράγματα που θα μπορούσαν να βαρύνουν το βιβλίο και να το καταποντίσουν στις απύθμενες αβύσσους, αν δεν ήταν πάνω από όλα λογοτεχνία. Αμερικανική λογοτεχνία του 19^{ου} αιώνα από έναν από τους γίγαντες του είδους. Ο Χέρμαν Μέλβιλ αφιέρωσε το μυθιστόρημά του στον γείτονα, με τον οποίο είχε σχέση καλής γειτονίας, αφού επρόκειτο για τον Ναθαναήλ Χώθορν, τον άλλο μεγάλο μυθιστοριογράφο της εποχής (*Το άλικο γράμμα, Το σπίτι με τα επτά αετώματα*, τα πιο γνωστά έργα του).

Προσοχή μην πέσετε στην παγίδα για την οποία μιλάει ο Όσκαρ Ουάιλντ όταν δίνει τον ορισμό του κλασικού: «Κλασικό είναι ένα έργο που όλοι το ξέρουν και κανείς δεν το έχει διαβάσει». Δεν έχουν τέλος οι διασκευές, εικαστικές, κινηματογραφικές, εκδοτικές και ό,τι άλλο βάζει ο νους σας τις οποίες έχει εμπνεύσει ο Μόμπι Ντικ.

Το πλήρωμα του Πίκουοντ σε αναμνηστική πόζα. Από τα αριστερά προς τα δεξιά: Ο Κουίκουεγκ, το αστέρι των καμακιστών, ο Ισμαήλ, ναύτης με μερδικό μούτσο, ο κάπτεν Αχαάβ, ο Τάστιγκο, δεύτερος καμακιστής, ο υποπλοίαρχος Στάρμπακ και ο μυστηριώδης Φένταλαχ που ανεξήγητα νήματα τον δένουν με τη μοίρα του Αχαάβ.

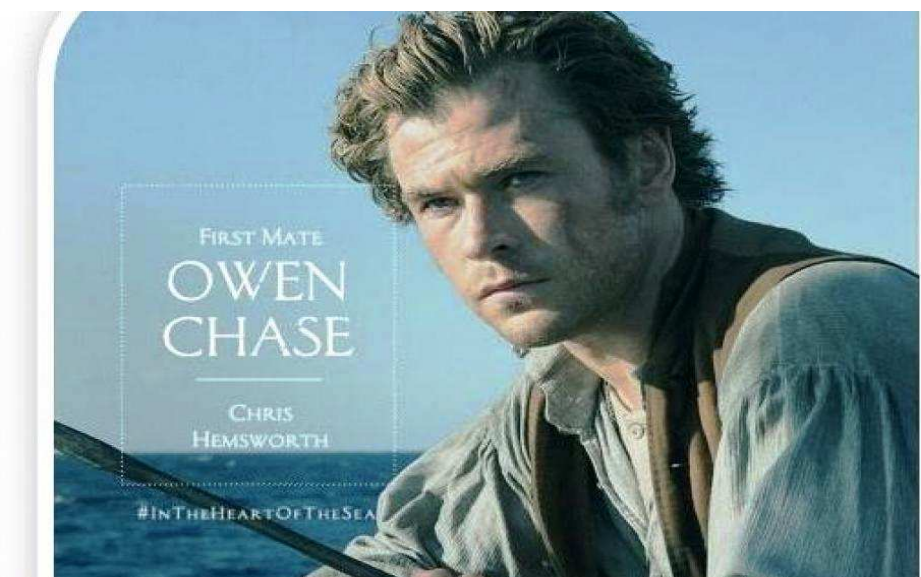

Ο κανίβαλος – πρίγκιπας Κουίκουεγκ με τον Ισμαήλ, τον κολλητό του. Ο Μέλβιλ θα ενέκρινε απολύτως – και θα χαμογελούσε.

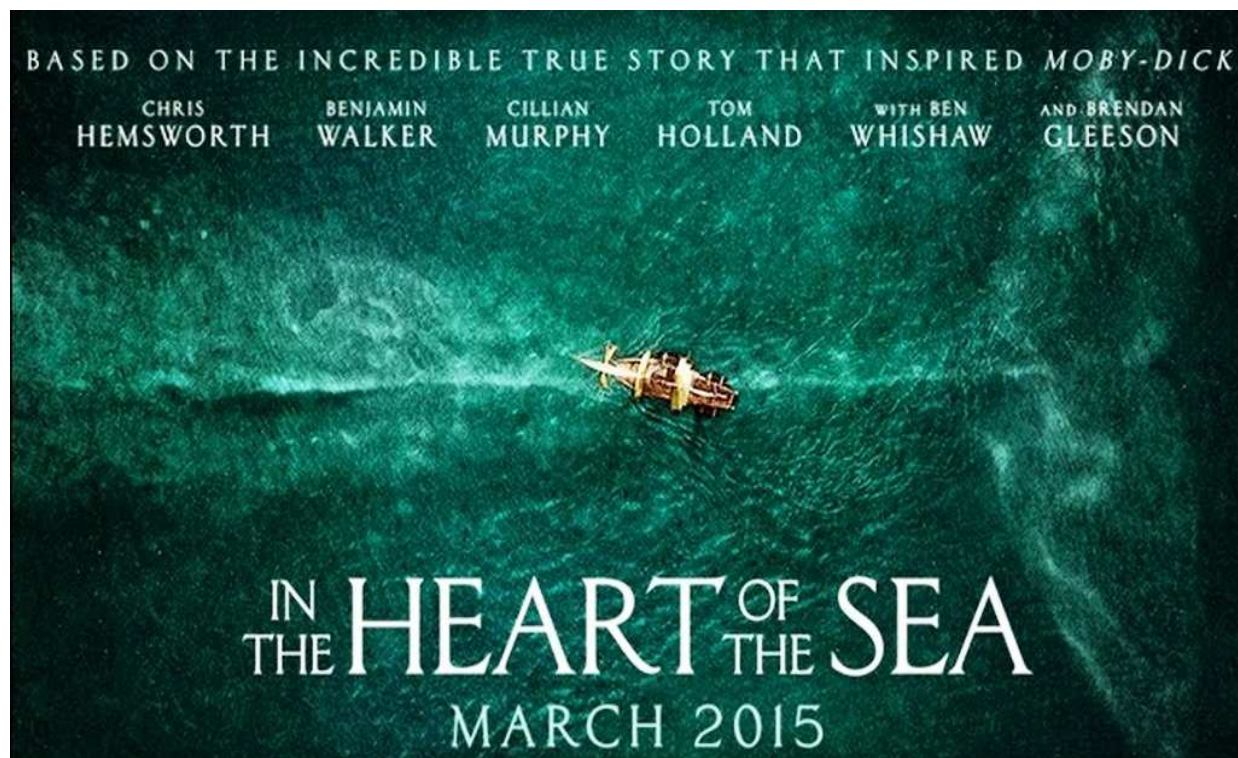

Και ξανά ο Ισμαήλ με τον Κουίκουεγκ, αυτή τη φορά ο Γκρέγκορι Πεκ στην πιο γνωστή κινηματογραφική μεταφορά του μυθιστορήματος, σε σκηνοθεσία Τζον Χιούστον (1956). Το σενάριο το έγραψε ο Ρέι Μπράντμπερι, βλέπε την ανάρτηση «Ψάχνοντας για μασκότ» στο σάιτ μας.

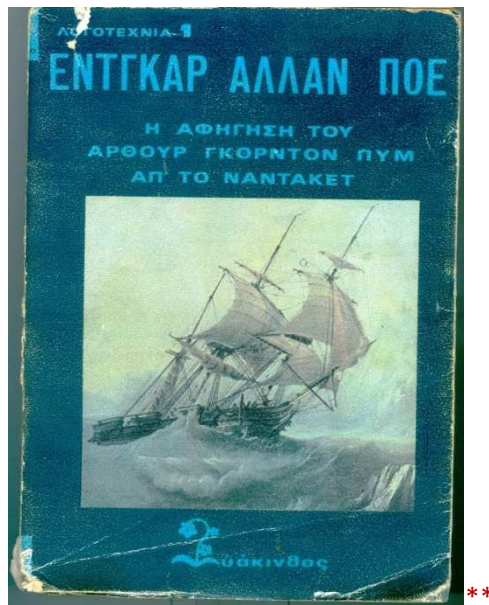
Δεν πάει πολύς καιρός που κυκλοφόρησε και η *Καρδιά της Θάλασσας* του Ρον Χάουαρντ με πρωταγωνιστή τον Κρις Χέμσγουορθ, κούκλο ακόμα και χωρίς τη μπέρτα του Θορ*.

Είναι η πραγματική ιστορία του φαλινοθηρικού «Έσεξ» η οποία ενέπνευσε το μυθιστόρημα.

Έτσι έλεγε το τρέιλερ, δηλαδή. Το παράξενο είναι - και μην το πείτε σε κανέναν - ότι αν εξαιρέσουμε το κυνήγι της φάλαινας, αυτή η ταινία περισσότερες ομοιότητες έχει με την ...

**

...παρά με το *Μόμπι Ντικ*. Διαβάστε το, και θα δείτε: Κυνηγητό, περιπλάνηση, ανταρσία του πληρώματος, ναυάγιο και κανιβαλισμός. Βέβαια ο Πόε και ο Μέλβιλ αποτελούν συγκοινωνούντα δοχεία σε πολλά σημεία. (Η *Αφήγηση του Άρθουρ Γκόρντον Πυμ* προηγείται χρονολογικά). «Το όνομά μου είναι Άρθουρ Γκόρντον Πύμ», ξεκινάει το ένα, «Μπορείτε να με λέτε Ισμαήλ», ξεκινάει το άλλο (εσκεμμένη αναφορά δεν είναι λογοκλόποι οι μεγάλοι συγγραφείς). Οι περιπέτειες και των δύο ξεκινούν από το Νάντακετ (αλλά αφού από Νάντακετ ξεκινούσαν όλα τα φαλινοθηρικά, πώς αλλιώς;).

Διαβάστε Μέλβιλ και Πόε, διαβάστε και τον Χώθορν – τι την έχουμε τη Βιβλιοθήκη - και στο εξής, αν κάποιος σας ρωτήσει: «Ποια είναι τα λογοτεχνικά σου γούστα;» ανασηκώστε τα φρύδια και απαντήστε με την κατάλληλη δόση σνομπισμού στη φωνή: «Αμερικανοί μυθιστοριογράφοι του 19^{ου} αιώνα, βεβαίως».

* Νάτος και με την μπέρτα:

Ο Κρις Χέμσγουορθ ως Θορ

Αχ, Κρις, τι όμορφος που είσαι! Δεν σε φτάνουν ούτε ο Κρις Έβανς ούτε ο Κρις Πάιν ούτε ο Κρις Πρατ. Μα τι γίνεται; Το Χόλυγουντ δημιούργησε εργαστήριο κλωνοποίησης για ξανθούς, γαλινομάτηδες παίδαρους που τους λένε όλους Κρις;

(Και για όποιον παραξενεύτηκε, αυτήν ακριβώς τη φωτογραφία χρησιμοποίησε ο καθηγητής κλασικής φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, ν.κ. Βοσκός σε πρόσφατο σεμινάριο επιμόρφωσης φιλόλογων, αναφερόμενος στις επιδράσεις της επικής ποίησης στην Τέχνη. Τέλος πάντων, και ο Μόμπι Ντικ, έπος έχει χαρακτηριστεί).

***Αναφορικά με την επιδραστικότητα της Αφήγησης του Άρθουρ Γκόρντον Πιμ, σχετική αναφορά και στο κεφάλαιο περί Ιουλίου Βερν.*